

Amikset

NOUSUKIIDOSSA

Sirpa Palokari kuvat Kirsi Tuura

”Syrjäytyminen on ylemmän keskiluokan brändäämä sana, joka todellisuudessa tarkoittaa köyhyyttä ja epätasa-arvoa”, jyrähtää ammattiin opiskelevien liiton puheenjohtaja Aleksej Fedotov, joka suhtautuu varauksella nuorten yhteiskuntatakuuseen.

Aleksej Fedotov ei pane pahakseen nimensä etymologiaa. Kreikkalaisesta **Alexandrosista** juontuva Aleksej tarkoittaa ihmisten puolustajaa, taistelija. 21-vuotias Fedotov on tinkimätön tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden puolestapuhuja.

Tällä hetkellä hän suuntaa energiansa kokopäivätoimisesti ammattiin opiskelevien asioiden ajamiseen. Eniten häntä huolestuttaa opiskelijoiden heikko toimeentulo. Ilonaihe on se, että ammatillisen koulutuksen vetovoima on kovassa nousussa; ammatilliseen koulutukseen menee enemmistö peruskoulun päättäneistä ja myös osa ylioppilaista.

– *Sakki ry:n* tavoitteena on parantaa amisten arkea ja toimeentuloa sekä muuttaa mielikuvia ja kohottaa heidän arvoaan. Edelleenkin ylioppilaat nostetaan juhlapuheisiin, mutta ammattiin valmistuvat unohdetaan. Työelämässä amiksia kuitenkin arvostetaan todella paljon.

Ammattiin opiskelevien rooli on vahvistumassa, sillä kovan luokan nuoret ammattiosajat ovat elinehto sille, että eläköityvän yhteiskunnan rattaat pyörivät tulevaisuudessa.

Nyt olisi viimeinen hetki uudistaa vanhanaikainen opintotukijärjestelmä. Alle 20-vuotiaan opintotukeen vaikuttavat edelleen vanhempien tulot, vaikka opiske- >

”Yritin päästä politiikasta perille lukemalla puolueiden ohjelmia.”

”Valko-Venäjällä olohuoneemme näytti minisohvatehtaalta!”

< lija ei olisi missään tekemisissä vanhempiensa kanssa. Äärimmäisessä niukkuudessa elävillä opiskelijoilla on iso riski keskeyttää opinnot, mikä voi aiheuttaa entistä suurempaa köyhyyttä ja yhteiskunnan ulkopuolelle jäämistä.

– Tähän on saatava nopeasti muutos, ja me käymme tästä kovaa vääntöä ministeriöiden kanssa.

Nuorten yhteiskuntatakuuseen Fedotov suhtautuu varauksella. Suomessa on noin 48 000 työn ja koulutuksen ulkopuolella olevaa alle 30-vuotiasta, joilla on pelkkä peruskoulutus. Takuu lupaa, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle työttömälle työnhakijalle löytyy viimeistään kolmen kuukauden jälkeen työ- tai koulutuspaikka.

– Rehellisesti sanoen uskoni tahtoo välillä loppua. Tämä työ tulee kestämään 20 vuotta – aivan kuten peruskoulun rakentaminen aikoinaan. Nykyiset toimet auttavat nuoria vähän, mutta on tosi väärin leikata samaan aikaan toisen asteen koulutuspaikkoja. Se on rahan siirtämistä taskusta toiseen, heikentää nuorten elämää ja vaikuttaa rankimmin maahanmuuttajanuoriin. Odottaisin hallitukselta vahvempaa kasvupolitiikkaa, Fedotov toteaa.

Väkevät mallit lapsuudesta

Aleksej Fedotov on ollut mukana politiikassa teini-ikäisestä, mutta poliittiseksi broileriksi häntä ei saa grillattua. Hän on nähnyt läheltä työntekijöiden kaltoin kohtelua, ja on itsekin paiskinut duuneissa siivojana, varastotyöntekijänä, raksahommissa...

– Vanhempani varoittelivat, että politiikkaan älä lähde. Mutta toisin kävi, sain lapsuudessani nähdä epäkohotia, joihin haluan vaikuttaa. Koska kokemukseni ovat omakohtaisia, olen taipuvainen tietynlaiseen jyrkkyyteen mielipiteissäni, hän naurahtaa.

Lapsuudestaan Fedotov on ammentanut paitsi yhteiskunnallisen taisteluhulun myös kunnioituksen työhön ja ammattiosaamiseen. Valko-Venäjällä asuneen Fedotovin perheen isä työskenteli ison sohvatehtaan keskijohdossa. Neuvostovallan hajottua tehtaan talous romahti ja lopulta työntekijöille maksettiin palkat sohvina.

– Ymmärsin vasta myöhemmin, miksi olohuoneemme näytti minisohvatehtaalta! Isä sai palkaksi sohvia, joihin äiti ompeli koristetyynyjä. Sohvat lastattiin pakettiautoon ja kiertelimme kauppa-massa niitä pitkin maata. Isä saattoi ajaa sohvia Puolaan asti toreille myytäväksi.

Aljaksandr Lukašenkan valtaantulon myötä poliittinen tilanne maassa paheni ja perhe katsoi parhaaksi muuttaa Suomeen. Aleksejille, joka oli tuolloin 6-vuotias, lähtö on syöpynyt vahvasti mieleen.

– Vanhaan *Fordiin* mahtui systerin, mun, mutsin ja fajian lisäksi jotain tavaroita, rahaa oli tuhat dollaria. Suomeen tuloa helpotti se, että karjalainen isoäitini oli jo aiemmin tullut tänne – kiitos presidentti **Mauno Koiviston**, joka järjesti inkerinsuomalaisille mahdollisuuden paluumuuttoon.

Työn kunnioittaja

Suomeen asettuneet Fedotovit olivat pian uudenlaisten harmien keskellä, perheen entinen status katosi, heihin iskettiin maahanmuuttajaleima

– Olimme kotikaupungissamme Hyvinkäällä harvinaisuuksia, ryssittelyä sai kuulla koko ajan. Kun en osannut suomea, ensimmäiset vuodet jouduin pärjäämään omin konstein, kuten käsimerkeillä.

Vilkas Aleksej ei lannistunut ja löysi sosiaalisilla taidoillaan paikkansa. Tosin jälkepäin hän muistelee, etteivät keinot olleet aina mukavia, sillä syrjiminen oli nostonut hänessä pintaan kovan jätkän.

Suomeen muuttaminen ja niukkuus koulivat monella tavalla, Aleksejsta alkoi kasvaa sekä ajattelija että työmies. Ala-asteella ollessaan hän mankui isältä kännykää. Kun isä ei suostunut, poika otti ja lähti jakamaan lehtiä siskonsa nimissä. Kun poika olisi halunnut pelata lätkää, isä sanoi ”ei, sinusta tehdään uimari, se on halvempi harrastus”.

– 15-vuotiaaksi asti olin nukkunut sohvalla, ja ajattelin, että ”helvetti, haluan lopulta kunnan sängyn”. Ensimmäisistä kesätyörahoista kaverit ostivat mopoja, minä sängyn. Ja se on tosi arvokas, en luovu siitä vähään aikaan, vaikka ystävät sanovatkin, että ”hanki jo isompi”.

Politiikasta sisältöä nuoruuteen

Uinti ei tuntunut Aleksejsta omalta jutulta, kuten eivät hänen kokeilemansa taideharrastuksetkaan. Elämä sai mielekkyyttä vasta, kun hän 13-vuotiaana lähti mukaan *Hyvinkään nuorisovaltuustoon*.

Peruskoulun jälkeen hän muutti yksin Helsinkiin ja ryhtyi opiskelemaan *Suomen Liikemiesten Kauppaopistossa* merkonomiksi. Isommat elämänymyrät tuntuivat kivalta, hän koki lopulta olevansa taustastaan huolimatta tasavertainen muiden kanssa. Hän elvytti opiskelupaikkansa retuperälle ajautuneen oppilaskuntatoiminnan, joka antoi loistavan kentän aktiiviselle vaikuttamiselle, ja samaan aikaan politiikka alkoi imeä yhä vahvemmin.

– Suhtauduin kriittisesti kaikkeen ja yritin päästä politiikasta perille lukemalla puolueiden ohjelmia. Lopulta liityin *Demarinuoriin*.

Fedotov on ollut muun muassa *EU*-vaaleissa *Sosialidemokraattisen puolueen* vaaliavustajana.

Kun nuorelle opiskelijalle tarjoutui mahdollisuus päästä *Euroopan parlamentin* sosialidemokraattisen ryhmän Suomen valtuuskuntaan harjoittelijaksi, hän tarttui tilaisuuteen oitis. Eikä aikaakaan, kun tämä 18-vuotias ”amis ja mamu” – kuten hän itseään luonnehtii – paineli pitkin parlamenttia eri maiden huippuyliopistoista tulleiden avustajien ja harjoittelijoiden kanssa.

– Vaikka olin harjoittelija, sain tehdä todella kiinnostavia töitä ja opin puolen vuoden aikana tosi paljon. **Liisa Jaakonsaari** sekä avustajat **Saara** ja **Mika** auttoivat ymmärtämään, että kovalla duunilla mikä vain on mahdollista.

Töitä maahanmuuttajanuorille

Aleksej Fedotovin on helppo ymmärtää, miksi osa maahanmuuttajista voi huonosti. Moni kokee, ettei ole tervehdytty Suomeen. Siksi esimerkiksi venäjänkieliset ihmiset ovat muodostaneet tietyille asuinalueille omia, suljettuja yhteisöjään.

”En koe iloa
vallasta tai rahasta,
mutta rahajätkille
voi panna
kamppoihin.”

Pietarilainen valokuvaaja Anastasya Deryabina tuli sohvasurffaamaan Aleksej Fedotovin luo.

Kuka?

Aleksej Fedotov

Syntyi Valko-Venäjällä Vitebskin kaupungissa, jossa varttui myös taiteilija Marc Chagall sata vuotta aiemmin.

Muutti vanhempiensa ja siskonsa kanssa Suomeen vuonna 1997.

Puhuu äidinkieltään venäjää, täydellistä suomea sekä lisäksi englantia.

Valmistui markkinointiin ja asiakaspalveluun erikoistuneeksi merkonomiksi Suomen Liikemiesten Kauppaopistosta vuonna 2010.

Elämänarvot: ihmisten välinen tasa-arvoisuus, oikeudenmukaisuus, vapaus.

Kuuluu Suomen Sosialidemokraattiseen puolueeseen.

Toimii Suomen Ammattiin Opiskelevien Liiton Sakkii ry:n puheenjohtajana viime keväästä.

Valittu Helsingin kaupungin nuorisolautakunnan puheenjohtajaksi jaksolle 2015–2016.

Asuu Helsingin Kalliossa kämpiksensä ja tämän kissanpennun kanssa.

Nauttii vapaa-aikoinaan matkustelusta.

Unelmoi vapaasta Valko-Venäjästä, yliopistotutkinnosta ja mielenkiintoisesta elämästä.

– Ryssävihaa ja ennakkoluuloja on edelleen. Helsingissä on jo helppo toimia, mutta kun puhun Keski-Suomessa puhelimeen venäjäksi, saan epäluuloisia katseita.

Asenteista kertoo myös suomalaisten arkikieleen luutunut, epäonnistumista kuvaava ”ryssiä”-verbi, joka satuttaa ja loukkaa joitain venäläisiä maahanmuuttajia.

Maahanmuuttopolitiikassa puhutaan kotouttamisesta ja sopeutumisesta, mutta asenteet ja yhteiskunnan käytännön toimet kertovat usein muuta.

– Maahanmuuttajat tarvitsisivat tietynlaista ”positiivista syrjintää”: esimerkiksi maahanmuuttajanuorille voisi järjestää kiintiön kaupungin kesätöihin, jotta he pääsisivät työelämässä alkuun. Ennakoasenteet venäjänkielisiä kohtaan näkyvät työnhaussa. On harmi, ettei Suomessa vieläkään tajuta, miten paljon resursseja sen takia hukataan. Äitinkin teki 12 vuotta varastohommia, ennen kuin hänen taitonsa ymmärrettiin ja hän pääsi lopulta kaupallisen alan johtotehtäviin.

Tulevaisuuden vaikuttaja

– Kun muutimme Suomeen, isä sanoi: ”Aleksej, tämä on nyt sinun tsäänssisi matkustella”. Ja sitä olen tehnyt, pääsin jo 15-vuotiaana nuorisomatkalta Saksaan.

Matkustelu ei merkitse pakettimatkoja ja rannoilla loikoilua, vaan uusiin ihmisiin, vieraisiin kulttuureihin ja yhteiskuntiin tutustumista.

– Matkustaminen voi olla hyödyllistä, sillä se rikkoo ihmisten välisiä rajoja ja luo ymmärrystä.

Hän on reissannut ydinvoiman vastaisella Baltian kiertueella, kulkenut Intiassa rähjäisissä busseissa repu selässä, kesäisin käynyt tekemässä Valko-Venäjällä remonttihommia...

Vannoutuneena couchsurfingin eli sohvasurffailun ystävänä Aleksej majoittuu mielellään vieraiden ihmisten koteihin – ja tarjoaa vastavuoroisesti ulkomaalaisille matkustavaisille yöpaikan kodistaan.

”Maahanmuuttajat tarvitsisivat positiivista syrjintää.”

Sakkii ry:n kaksivuotisesta puheenjohtajuudesta on hyvä rupeama jäljellä, joten hänellä on aikaa työnäkynsä toteuttamiseen.

– Kaksi vuotta tässä on sopiva jakso, sen ajan riittää fressejä ideoita. Vedän tätä nyt täysillä!

Hänellä on suunnitteilla valokuvanäyttely *Ajankuva amiksesta*.

– Toiveeni on palkata kiertävä valokuvaaja, joka kuvillaan kertoo amisten rikkaasta ja monipuolisesta opiskelusta ja elämästä. Näyttely tullaan pitämään vuonna 2014 *Next Step*-messuilla.

Tulevaisuuteensa hän katsoo uteliaana ja on varma, että yhteiskunnalliselta työkentältä löytyy jatkossakin hänen kykyjään vastaava paikka. Näinköhän tässä ollaan juttusilla tulevaisuuden järjestöjohtajan, kansanedustajan, kenties ministerin kanssa?

– En koe iloa tai mielihyvää vallasta tai rahasta, mutta rahajätkille voi panna kamppoihin purkamalla yhteiskunnan egoistisia valta-asemia, Aleksej Fedotov pohtii. ♦